

Bryssel den 17 maj 2021
(OR. en)

8618/21

COMPET 336	EMPL 190
IND 120	ENER 166
MI 330	ENV 289
CLIMA 100	ESPACE 50
CONSOM 116	PI 35
DIGIT 57	POLMIL 66
ECOFIN 424	RC 19
EDUC 158	RECH 201

NOT

från: Ordförandeskapet

till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Ärende: *Förberedelser inför konkurrenskraftsrådets möte den 27–28 maj 2021*
Uppdatering av den nya industristrategin för EU – den kritiska betydelsen av att säkra tillgången till råvaror av avgörande betydelse
Riktlinjedebatt

För delegationerna bifogas en not från ordförandeskapet om uppdatering av den nya industristrategin för EU – den kritiska betydelsen av att säkra tillgången till råvaror av avgörande betydelse, inför riktlinjedebatten i rådet (konkurrenskraft) den 27 maj 2021.

Rådet (konkurrenskraft: inre marknaden och industri)

Uppdatering av den nya industristrategin för EU – den kritiska betydelsen av att säkra tillgången till råvaror av avgörande betydelse

Diskussionsunderlag från ordförandeskapet

Mycket har förändrats sedan mars 2020, då kommissionen antog det industripolitiska paketet. Covid-19-pandemin drabbade den europeiska ekonomin hårt, med olika kvantitativa och kvalitativa effekter inom olika sektorer och industriella ekosystem.

I den uppdaterade industristrategin, som lades fram av kommissionen den 5 maj, bekräftas de prioriteringar som fastställdes i mars 2020, särskilt den gröna och digitala omställningen. Samtidigt innehåller den en bedömning som syftar till att dra lärdom av pandemikrisen för att stimulera återhämtningen, stärka EU:s öppna strategiska oberoende (som diskuterades ingående vid det informella mötet mellan ministrarna för konkurrenskraft (inre marknaden och industri) i mars i år) och påskynda den gröna och digitala omställningen, med beaktande av de uppmaningar som Europeiska rådet framförde i sina slutsatser från oktober 2020 om att i) lägga fram en strategisk rapport om den inre marknaden, inklusive en lägesrapport om handlingsplanen för efterlevnad på den inre marknaden, ii) bedöma hur tillförlitliga de befintliga förfarandena är och behovet av åtgärder för att stärka den inre marknads resiliens, och iii) kartlägga strategiska beroendeförhållanden, i synnerhet i de mest känsliga industriella ekosystemen såsom inom hälso- och sjukvårdsområdet, och föreslå åtgärder för att mildra dem.

Stärkt resiliens på den inre marknaden

I den första årliga rapporten om den inre marknaden granskas bland annat krisens effekter på den inre marknaden och på europeiska företag, inbegripet industriella ekosystem och små och medelstora företag. Den innehåller också en bedömning av framstegen när det gäller att ta itu med de viktigaste hindren för den inre marknaden.

Som ett resultat av analysen och de lärdomar som dragits bekräftar kommissionen sitt åtagande att undersöka olika sätt att stärka den inre marknads resiliens. Detta inbegriper krisinstrumentet för den inre marknaden, som syftar till att tillhandahålla en mer permanent lösning för tillgång till och fri rörlighet för varor och tjänster under kriser framöver.

I dokumentet betonas också den viktiga roll som arbetsgruppen för efterlevnad på den inre marknaden, som inrättades inom ramen för industristrategin i mars 2020, spelar som högnivåforum där kommissionen och medlemsstaterna gemensamt söker lösningar på hinder för den inre marknaden.

Ansträngningar kommer att göras för att ta itu med de begränsningar och hinder som identifierats i 2020 års rapport om hinder på den inre marknaden. Kommissionen kommer särskilt att undersöka möjligheterna att fastställa standarder för företagstjänster och förbättra det praktiska genomförandet av utstationering av arbetstagare. Fokus kommer också att ligga på samspelet mellan varor och tjänster i alla ekosystem och den roll som de nationella myndigheternas effektiva marknadstillsyn har när det gäller att hantera produkter som inte uppfyller kraven.

Särskilda initiativ för att bekämpa sena betalningar, såsom det framtida observationsorganet för sena betalningar, mobiliseringen av investeringar i små och medelstora företag genom delen för små och medelstora företag i InvestEU-programmet, och en ny offentlig-privat fond för börsintroduktioner som ska stödja små och medelstora företag och medelstora börsnoterade företag, för att säkerställa bättre tillgång till egetkapitalfinansiering, kommer också att bidra till att förbättra de små och medelstora företagens solvens. Dessa åtgärder kommer att främja den inre marknads återhämtning och stärka EU-industrins konkurrenskraft och resiliens.

Hantering av EU:s strategiska beroenden

I industristrategin från mars 2020 betonades vikten av att stärka EU:s öppna strategiska oberoende och behovet av att minska beroendet av tredjeländer för vissa specifika produkter, infrastrukturer och tekniker av strategisk betydelse. Covid-19-krisen visade hur viktigt det är att få en bättre bild av var nuvarande och framtida strategiska beroenden ligger.

I sitt arbetsdokument om strategiska beroenden, som offentliggjordes tillsammans med den uppdaterade industristrategin, har kommissionen gett en preliminär inblick på grundval av en handelsdatabaserad analys. Av de 5 200 varor som importeras till EU ingår enligt analysen 137 varor (motsvarande 6 % av EU:s totala importvärde för varor) i känsliga ekosystem som EU är starkt beroende av. Ungefär hälften av dessa har sitt ursprung i Kina. Dessa produkter har främst koppling till energiintensiva industrier (såsom råvaror) och ekosystem för hälsa (såsom aktiva farmaceutiska ämnen) eller andra produkter som är relevanta för att stödja den gröna och digitala omställningen.

Av dessa anses 34 varor vara mer sårbara med tanke på att det är svårt att diversifiera försörjningen av dem eller ersätta dem med varor som produceras i EU. Analysen omfattar sex fördjupade granskningar av strategiska områden, nämligen råvaror, batterier, aktiva farmaceutiska ämnen, vätgas, halvledare samt molnteknik och edgeteknik. Analysen visar också utmaningar och beroenden inom avancerad teknik.

När det gäller det fortsatta arbetet upprepar den uppdaterade industristrategin kommissionens avsikt att fortsätta samarbetet med medlemsstaterna och näringslivet, bland annat genom industriforumet, för att fördjupa sin analys och ta itu med identifierade strategiska beroenden. Såsom beskrivs i den handelspolitiska översynen kommer arbetet att fortsätta för att diversifiera de internationella leveranskedjorna och satsa på internationella partnerskap med likasinnade partner.

Dessutom bekräftade den uppdaterade industristrategin kommissionens stöd till industriallianser på strategiska områden där de identifieras som det bästa verktyget för att påskynda verksamhet som annars inte skulle utvecklas. Framför allt har kommissionen meddelat att den håller på att förbereda starten av två allianser, alliansen för processorer och halvledarteknik och alliansen för industridata, edgeteknik och molnteknik. Kommissionen överväger också att förbereda allianser för rymdraketer och för utsläppsfri luftfart, som komplement till den planerade alliansen för förnybara och koldioxidsnåla bränslen.

Enligt den uppdaterade industristrategin tänker kommissionen också lägga fram en strategi för standardisering, till stöd för en mer självsäker inställning till europeisk och internationell standardisering, i linje med europeiska strategiska intressen och värden. Standardiseringen är teknisk till sin natur, men en mycket strategisk verksamhet. Standarder säkerställer driftskompatibilitet mellan olika produkter och tjänster, minskar anpassningskostnaderna, undanröjer handelshinder, hjälper företagen att få marknadstillträde och underlättar införandet av ny teknik och nya produkter. Dessutom kan standarder spela en central roll när det gäller att främja EU:s konkurrenskraft och tekniska ledarskap, särskilt på nya områden där EU, på egen hand eller i samarbete med likasinnade partner, kan påverka det internationella systemet.

Den aviserade vägledningen om strategisk offentlig upphandling kan ytterligare bidra till att bredda leverantörsbasen och stärka EU:s värdekedjor i ett globalt sammanhang.

Samtidigt med den uppdaterade industristrategin har kommissionen också föreslagit ett rättsligt instrument för att ta itu med de potentiellt snedvridande effekterna av utländska subventioner på den inre marknaden. Detta instrument kan vara ett centralt inslag som, genom hanteringen av den externa dimensionen när det gäller lika villkor, kommer att bidra till att främja en rättvis och konkurrenskraftig inre marknad.

Slutligen måste initiativen i den uppdaterade industristrategin också sättas in i ett bredare sammanhang av åtgärder som övervägs av tredjeländer. Förenta staterna håller exempelvis på att se över sina leveranskedjor, med fokus på batterier, halvledare, aktiva farmaceutiska ämnen och sällsynta jordartsmetaller, och på de industriella baserna på sex områden¹. G7 arbetar också med sårbarheter i globala leveranskedjor inom ramen för G7:s nya handlingsplan för ekonomisk resiliens.

En snabbare grön och digital omställning

Pandemin har påverkat den gröna och digitala omställningens tempo och omfattning. För att stärka de ekonomiska argumenten för omställningarna och förutsägbarheten, som är förutsättningar för välgrundade investeringsbeslut, behöver industrin ett enhetligt regelverk, tillgång till kapacitet och infrastruktur (även digital), tillgång till finansiering (med kraftig tyngdpunkt på egetkapitalinstrument och behovet av att förbättra kapitalekosystemet), tillgång till råvaror och fossilfri energi, samt rätt kompetens.

Mot denna bakgrund innehåller den uppdaterade industristrategin en preliminär analys av utmaningarna för 14 industriella ekosystem och av de genomgripande initiativ som redan tagits. Analysen utgör ett viktigt underlag för det gemensamma skapandet av de s.k. omställningsvägarna för de industriella ekosystemen, i partnerskap med industrin, myndigheterna, arbetsmarknadens parter och andra berörda.

Det finns också ett behov av att skapa och fördjupa marknaderna för gröna produkter och främja investeringar. Investeringarna från Next Generation EU, som konkurrenskraftsrådet hade tillfälle att diskutera i februari, kommer att ge möjligheter till strukturomvandlingar av våra ekonomier. Projekt som omfattar flera länder, industrialianser, europeiska partnerskap och andra verktyg kan spela en viktig roll för att främja den gröna och digitala omställningen.

¹ Försvaret, hälso- och sjukvården, IKT, energi, transporter och den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin. Se <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/presidential-actions/2021/02/24/executive-order-on-americas-supply-chains/>.

Tillgång till råvaror av avgörande betydelse

Den uppdaterade industristrategin och dess kartläggning av EU:s strategiska beroenden och kapacitet gör oss i ännu högre grad uppmärksamma på EU:s beroende av råvaruförsörjning från tredjeländer.

I EU:s åtgärdsplan för råvaror av avgörande betydelse² föreslås tio åtgärder för att bygga upp resiliens och öppet strategiskt oberoende samtidigt som resursförbrukningens miljöpåverkan och sociala påverkan minskas. Medlemsstaternas medvetenhet om sitt eget strategiska beroende av råvaror av avgörande betydelse, även genom användningen inom industrier i efterföljande led och dessa industriers aktiva engagemang, ses som avgörande för att EU:s åtgärdsplan ska lyckas. Bland de mest brådskande områden där åtgärder krävs återfinns sällsynta jordartsmetaller. De är nödvändiga för att producera permanentmagneterna inom en rad industriella ekosystem, framför allt fordonsindustrin, förnybar energi och försvarsindustrin³.

Att nästan helt förlita sig på en enda försörjningskälla för och raffinering av sällsynta jordartsmetaller och återvinning av magneter (Kina) kan ses som en strategisk risk som inte bara EU utan även Förenta staterna, Japan, Förenade kungariket, Kanada, Australien, Indien m.fl. snarast kommer att ta itu med.

Det behövs investeringar och den europeiska råvarualliansen har förberett en rad investeringsprojekt som skulle kunna bidra till att motverka ett omfattande beroende av råvaror. För att detta ska lyckas måste dock tillverkare i efterföljande led tillhandahålla en marknad.

² COM (2020) 474 av den 3 september 2020.

³ 95 % av alla elektriska fordon använder permanentmagneter. Vindturbiner innehåller i genomsnitt 600 kg permanenta magneter per MW. Försvarsindustrin använder en mindre andel permanentmagneter, men de är av hög kvalitet och svåra att ersätta.

För närvarande är den inhemska anskaffningen av sällsynta jordartsmetaller nära nog obefintlig. I EU:s åtgärdsplan uppmanas medlemsstaterna och regionerna att utnyttja de inhemska resurserna bättre genom att kartlägga viktiga projekt för råvaruutvinning och råvarubearbetning samt utnyttjande av avfall som kan vara i gång senast 2025 (t.ex. genom relevanta investeringar i de nationella återhämtnings- och resiliensplanerna). Potentialen för den inhemska anskaffningen ligger på ett tillhandahållande av 20 % av EU:s årliga efterfrågan fram till 2030⁴.

Kommissionen har föreslagit att strategiska partnerskap med resursrika länder ska utvecklas för att bredda den externa anskaffningen och håller redan på att förhandla med Kanada och Ukraina. Andra regioner är också viktiga, t.ex. västra Balkan. Serbien har stora resurser av litium, borater och andra råvaror av avgörande betydelse och har bekräftat sitt intresse för att utveckla ett strategiskt partnerskap med EU. Kommissionen överväger också att föreslå intresserade länder i Afrika strategiska partnerskap, och erbjuda dem hjälp med att skapa mervärde i gruvsektorn som en drivkraft för ekonomisk och social utveckling.

Återigen är det viktigt att notera att andra globala aktörer också vänder blicken mot dessa länder för att säkra sin försörjning med viktiga mineraler. Det är därför av avgörande betydelse att medlemsstaterna och europeiska företag deltar aktivt i dessa strategiska partnerskap.

Diskussionspunkter:

- 1. Vilka tre delar i den uppdaterade industristrategin bör prioriteras när det gäller politiska åtgärder som ska antas på kort/medellång sikt? Vilka tre faktorer är särskilt viktiga för det nya krisinstrumentet för den inre marknaden, med tanke på den inre marknads centrala roll?*
- 2. Kommer beroendet av råvaror av avgörande betydelse att äventyra de omfattande och snabba investeringar som krävs för att på ett effektivt sätt aktivera den gröna och digitala omställningen? Vilka investeringar i råvaruvärdekedjan avser medlemsstaterna att stödja genom privata investeringar, faciliteten för återhämtning och resiliens, EU-medel och/eller statligt stöd?*

⁴ Beräkningar från den europeiska råvarualliansen: Råvarualliansen har hittills identifierat 14 inhemska projekt som skulle kunna leverera 7 000 ton magneter fram till 2030 och täcka 20 % av EU:s årliga efterfrågan.